

א.ע. - סוּכָה וּבֵּית עֲשִׂיָה

מאן: בְּיַמֵּי יְהוֹשֻעַ בֶּן נֹון

א.ע. מ' כ"א

א.ע. מ' כ"א

וְאֵת יְהוּדָה שָׁלַח לִפְנֵי אֱלִיֹּשֶׁף
לְהוֹרֹת לִפְנֵי גִשְׁמָה וַיָּבֵאוּ אֶרְצָה גֶשֶׁן:

ב. יוֹשֻעַ בֶּן נֹון מֵאֵלֶּיךָ לְאֹרֶךְ יָמֶיךָ וְלִפְנֵי
כֹּסֶם וְכַבָּד

כה) וְאֵת יְהוּדָה שָׁלַח לִפְנֵי אֱלִיֹּשֶׁף לְהוֹרֹת
לְהַתְּבוֹן לְמָה שֶׁלַח לִפְנֵי וּדְרַשְׁתָּ רֹדֵל יָדוֹ
וְגַם לְדַבְרֵיהֶם זֶל קִשָּׁה לְמָה שֶׁלַח אֶת יְהוּדָה
דִּיקָא, גַּם גִּשְׁמָה הוּא לִיה לְמִימַר לְגֶשֶׁן (הַגַּם
שֶׁבְּמִקְוֵם לְמִיד בְּחִילָה מְטִיל הַכְּחוּב לְפַעֲמִים
ה' בְּסוּפָה, עֲכִז טַעֲמָא בְּעִי וְלֹא דָבַר רִיק
הוּא).

כז) הַיָּם הַיָּם יוֹשֻעַ בֶּן נֹון

יְהוּדָה וְכֵן מִנְהַב אֲבוֹתֵינוּ תוֹרָה הוּא אֲשֶׁר מִנְהַב בְּיָמֵינוּ מִטְּוֵבָה (אֲשֶׁר הוּא חִינּוּךְ לְנֹאֲלָה הַעֲתִידָה בְּיָד
וְכַמֵּי לֶךְ כְּמֵי) מִשְׁחָק הַנְּעִירִים בְּחִיבָה עִן מְרִיבָה וְעַלֵי גַד קְלוּטֵי מְקוֹרֵן אִוְתִיּוֹת גִּשְׁמָה בְּמִרְוֹד אִוְת
אֲחַד לְכַל רוּחַ וְהַעֲזָן הוּא מִתְּנַלְנֵל עַל נִקְוֹת קוּטֵי מַרְבֵּי הַחֲמִשִּׁי, לְהוֹרֹת שֶׁהַמְּלִכּוּת הַלְלוּ הַמְּרוֹמֵינּוּ מִחִיבָה גִּשְׁמָה
כְּנִל הַמְּנַדֵּס בְּמִרְוֹד כְּנִיּוּת, הֵנָּה כוֹלֵם סוּבְּנִים עַל הַמַּרְבֵּי נִקְוֹת הַחֲמִשִּׁי יִשְׂרָאֵל הַמְּאֻחֲדִים הַקְּלוּטִים, עַל כֵּן
הַקְּלוּטִים סוּבְּנִים עַל הַמַּרְבֵּי וְכֹלֵם יִהְיֶה אֵל הַמַּרְבֵּי וְאֵל יִהְיֶה אֵל עַמִּים שֶׁפֶה בְּרוּחָה יָד לְקִרְוֹת כוֹלֵם בְּשֵׁם
הַיָּם, וְאֵל הַתְּנַלְנֵל לְנִמְרֵי וְהַתְּנַלְנֵל נִמְרֵי גִּשְׁמָה, אֵל הַיָּם מִלֶּךְ הַיָּם מִלֶּךְ הַיָּם יִמְלִיךְ (כְּנִיּוּת כְּנִיּוּת),
וְהַיָּם בְּנִיּוֹת מִשְׁחָק (כְּנִיּוּת כְּנִיּוּת) לְקִרְוֹת בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אֲתָן, וְהֵנָּה מִנְהַב הוּא הוּא מְקוּדֵס נִהוּג בְּיִשְׂרָאֵל
דוּקָא בְּחִיבָה עִן עַל שֶׁ הַנֶּאֱמָר כְּנִיּוֹת לְיִשְׂרָאֵל (הוּא הַפְּטִירָה לְפַרְשַׁת וְגַם אֵלֵינוּ יְהוּדָה) וְאִתָּה כֵּן אֲחַד קָח
לֶךְ עִן אֲחַד וְכַתּוּב עַלֵי לְיְהוּדָה וְכֵן יִלְקַח עִן אֲחַד וְכַתּוּב עַלֵי לְיִשְׂרָאֵל וְכֵן יִלְקַח אֲחַד אֵל אֲחַד לֶךְ לְפָנֵי אֲחַד
וְכֵן, וְכֵן עִנֵּינּוּ שֶׁ עַד וְעַד יִדַּע רִיד מֶלֶךְ עַלֵיכֶם עִיִּים וְיִשְׂרָאֵל לֵי יוֹ, כֵּן וְהַתְּנַלְנֵל בְּפִנֵּים מִה שֶׁחֲנַחֵי בְּפִסְקוֹ וְאִת
יְהוּדָה שֶׁלַח לִפְנֵי אֱלִיֹּשֶׁף, מִתְּנַלְנֵל נֹאֲלָה לְהַסְלֵה, הֵנָּה נִפְשָׁה הוֹלָה וְדוּקָא בְּעִן כִּי הַאֲדָם עִן
הַשָּׂדֶה וְנִדְרָם כִּי יוֹ, וְכַתּוּב יָדוֹ לֶךְ שֶׁ הַיָּם גִּשְׁמָה עִיִּים כְּכַל הַאֲוִיּוֹת בְּחִיבָה כְּדוּעַ הַכֵּן הַדְּנִיָּם.

א.ע. מ' כ"א

וְיִשָּׂא מִשָּׂאת מֵאֵת פְּנֵי אֱלֹהִים וְתָרַב
מִשָּׂאת בְּנִימֹן מִמִּשָּׂאת כָּלֶם חֲמִשׁ יָדוֹת וְיִשְׁתּוּ
וְיִשְׁכְּרוּ עִמּוֹ:

א.ע. מ' כ"א

אף אנו נאמר
וישכרו הוא מורמוז על פורים, כי חטובה ופורים הם

א.ע. מ' כ"א

כב) לְכֹלֶם גִּתָּן לְאִישׁ
הַלְּפֹת שְׁמֵלֶת וְלְבִנְיָמֹן גִּתָּן שְׁלֹשׁ מֵאוֹת כֶּסֶף וְחֲמִשׁ הַלְּפֹת
שְׁמֵלֶת:

א.ע. מ' כ"א

אמר רבי בנימין בר יפת רמו רמו לו שעתידי
בן לצאת ממנו שיצא מלפני המלך בחמישה
לבוש מלכות שנאמר וכדרכי יצא בלבוש
מלכות חבלת וכו'

כג) הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה לְיַעֲקֹב מִצְרֵימָה יֵצְאִי
יָרְכוּ מִלְּבָד נִשְׂי בְּנֵי יַעֲקֹב כָּל־נַפְשׁ
שְׂשִׁים וְשִׁשׁ:

א.ע. מ' כ"א

קָעוּ צוּר וְשׁוּעָתִי, לֶךְ נָאָה לְשִׁבְחָה. חֲכוּן בֵּית
הַפְּלָתִי, וְשֵׁם תוֹדָה גְּזוּבָה. לְעַת תְּכִין מְטִבָּה.
מִצְרַיִם הַמְּנַבְּחָה, אֲזִי אֲגַמּוּר, כְּשִׁיר מְזֻמּוֹר, חֲנֻכַּת
הַמְּזוּבָּח.

רְעוֹת שְׂבָעָה נִפְשֵׁי, בְּגוּזֹן כַּחֵי קְלָה. חֵי מִקְרוּ
בְּקִשֵׁי, כְּשֶׁעָבֹד מְלָכוֹת עֲגָלָה. וּבְכִידוֹ הַגְּדוּלָּה,
הוֹצִיא אֶת הַסְּגָלָה. חֵיל פְּרָעָה, וְכָל זָרְעוֹ יָרְדוּ
בְּאֶבֶן בְּמִצוּלָה.

דְּבִיר קִדְשׁוֹ הַבִּיאֵנִי, וְגַם שֵׁם לֹא שְׂקֻטִי. וְכֵא
נִוְגֵשׁ וְהַגְּלִנִי, כִּי זָרִים עֲבָדְתִי. וַיִּין רַעַל מְסַכְתִּי.
כְּמַעַט שְׂעָבְרָתִי. קֵץ כְּבֹל, זָרְכָבְל. לְקֵץ שְׂבָעִים
נוֹשְׁעָתִי.

קְרוֹת קוֹמַת בְּרוּשׁ בְּקֶשׁ, אֲגִי כֵן הַמְּדַתָּא.
וְנִהְיִתָּה לֹו לְפִחַ וְלְמִוְקֶשׁ, וְנִזְאֲנָתוֹ נִשְׂבָּתָה. רֹאשׁ
יְמִינִי גִשְׂאֵת, וְאוֹיֵב שְׂמוֹ מְחִיתִי. רַב כְּנִיּוֹ,
וְקִנְיָוִי, עַל הַעֲזָן מְלִיתִי.

וְנִיִּים גְּקִבְצוּ עָלַי, אֲזִי בִימֵי חֲשֻׁמִּינִים. וּפְרָצוּ
חֻמּוֹת מְגִדְלִי, וְטַמְאוּ כָּל הַשְּׂמִינִים. וּמְנוֹתָר
קִנְקִינִים, נַעֲשֶׂה נֶס לְשׁוֹשְׁנִים. כִּנִּי בִינָה, יְמִי
שְׂמוּנָה, קִבְּעוּ שִׁיר וְרִנְיָם.

חֲשׁוּף זָרוּעַ קְרָשְׁךָ, וְקָרַב קֵץ הַיְשׁוּעָה. נָקוּם
נִקְמַת דָּם עֲבָדֶיךָ, מֵאִמָּה הַרְשָׁעָה. כִּי אֶרְכָּה לְנוֹ
הַשְּׂעָה, וְאִין קֵץ לִימֵי הַרְשָׁעָה. דָּחָה אֲדַמּוֹן, כְּצֹל
עֲלִמּוֹן, הַקֶּם לְנוֹ רוּעִים שְׂבָעָה.

א.ע. מ' כ"א

א) אֲמַנְצָה בְּנִינּוֹת עַל־הַיְשְׁמִינִית מְזֻמּוֹר לְדָרְדֵר:

א.ע. מ' כ"א

ועמד הקב"ה וקבע להם
שמונה ימי חנוכה שלא היה מועד עד עכשיו אמר
הקב"ה אחיה חשבת לעקור שבעה בנרות ושמונה ימי
החג הנני מביא עליכם שמונה ימים ושבעה בני חשמונאי
שמאבדים אחכם מן העולם, אחיה אמרת שכל מי
שזוכר שמי ידקר במרוב אני קובע הלל לשמי ח' ימים
של ימי חנוכה ועליהם אמר דוד (תלים ו') למנצח
על השמינית:

4

החנוכה לרמוז על מהותן. והוא התחלה מענין ימות המשיח ושייכא לגאולה העתידה לא על העבר. לכך נתקן שמונה ימים והוא מענין גאולה העתידה. - חוה שאמר למנצח בניגונות על השמיניות על יום השמיני של חנוכה כי זה עיקר המעלה שלהם

29
קנין חנוכה

לעיל, וכיטול כולם יהיה בשליכות על ידי משיח בנימי גשניה, והתבטל זיהוב נחיש בנימי כניל אשר כמנו כח הכליות, ואז יהיה כמרהה בימינו הרייה למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה הרייה אחד ושמו אחד, על כן הרייה מלך הרייה מלך הרייה ימלך גם כן בנימי משיח כניל, הנה לכל אלה עשה יעקב אבינו הכנה דרבה חכף בהתחלת ביאתו למצרים גלות שרשי, הנה את יהודה שלח לפניו אל יוסף, סוד תרין משיחין סוד סמיכת גאולה לתפלה יהודא שלים הרייה אחד ושמו אחד, והו יתפרש עוד אייה להלן בפסוק כח מעשיי הגיד לעמו וכר 1*

הנה את יהודה שלח לפניו אל יוסף (כניל כי משיחין), להורות לפניו והיינו שידור הדרך לפניו היינו לכל ישראל הכלולים בו ונקראים על שמו ישראל, גשניה (המה כחות די מלכות אשר הם בסטי"א מנגדים לארבע כחות אשר הם בקדושת ישראל בסוד נפשותיהם הוא גשניה) ראשי חיבות גיפניי שכוליי נפשיי הכל, הכל היינו מלכות הרביעית הכוללת כולם היא נגדיית לנפש הכוללת, ועל כן מתנגדת לגוף ולנפש ולשכל וכאמור

27
קנין חנוכה

עולה למספרו ס"ה, רי"ן מספרו ס"ו, להורות כי יש למלכות יין כח גובר על ההיכל, וכזה מטמאים את ההיכל.

כי היוניים היו מטמאים את ההיכל שכך כח יון מיוחד להתגבר על ההיכל יותר מכל האומות. וסימן לדבר היכל

א"ר א"י למה נמשלה אסתר לשוד לשריך מה שודי סוף כל הלילה אף אסתר סוף כל הנסים הוא איכא תעשה י' ניהת לכתב קא אמרין

28
קנין חנוכה

קנין חנוכה

כשעמדה מלכות יון הרשעה להשכיחם תורתך. כי היה להם חכמה טבעיות חו החכמה מביא שכחה השגות

ביאור מזמור למנצח בניגונות על השמיניות על ימי חנוכה

אלה הגלגלים שמתהפכין תמיד מראשן לסופן הכל לכבודו ברא להודיע שהוא ראשון הוא אחרון. אבל חכמת הסבע אדרבה מביא לשכוח את הבורא. ולכן תיקנו להלל ולהודות שעל ידי הודאה הלל לה' על כל הדברים זה מביא הזכרון שלא להיות נטבע תוך הטבע ולבוא לשכחה.

הבורא יתברך שמו ובני ישראל נבראו להעיד על הבורא שהוא מנהיג כל הטבע. יון גימטריה גלגל. שדיו בקיאק בחכמת גלגל המלות. אבל באמת הנהגת כל הגלגל הכל על פי הנהגה עליונה. וכמו שכתוב בספרי קודש אנכי ה' אלקיך וששחב ב' דמים ה' ו'. אלקיך גימטריה גלגל. וגימטריה היה הנה יהיה. שמאתו בא כל

אפשר לומר בביאור קפיטל זה, דנתיסד על ימי חנוכה, דהמה שמונה ימים ונתקנו רק להודות ולהלל לו ית'. חוה שאמר למנצח בניגונות בקול רנה ותודה על השמיניות עם שמונה ימי חנוכה. דומתק יותר, דהנה הכל הקשו ועי' בית יוסף סי' תרע' למה נתקנו ה' ימי חנוכה דהרי בשבעה היו די, ועיין מה שכתבתי בזה כמה תירוצים, וכעת נראה כך. דהנה בדרושים לחנוכה (מאמר זה חדש בן פירשנו מה שאמרו חז"ל (יטא טא) מה שחר סוף כל הלילה אף אסתר סוף כל הנסים, ופירשנו הכוונה דעד אסתר היו כל הנסים נמשכין אחר יציאת מצרים היו שייכין לשעבר, אבל גם חנוכה היו מעין גם גאולה העתידה ושייכא להבא מענין גאולה העתידה, ולכך לא נכתבה דהרי רק פתיחה והתחלה לגאולה העתידה, ואין שייך לכתוב הטפל קודם העיקר, יעיש.

29
קנין חנוכה

יון גימטריא ששים ושש. כמו כן 'גלגל' עולה למספר זהה. מלכות יון בקשה להוכיח את שלטון הגלגל הטבעי. בתורה נאמר (שמות כ ג) "אנכי ה' אלקיך". הגימטריא של תיבת 'אלקיך' עולה גם היא לששים ושש. אמר, אלקיך הוא מנהיג הגלגל, שמו הגדול והנורא - שם האדנות - אף הוא עולה למספר זה. וזאת לראיה "שמאתו בא כל אלה הגלגלים, שמתהפכין תמיד מראשן לסופן. הכל לכבודו ברא. להודיע שהוא ראשון והוא אחרון".

30
קנין חנוכה

כל הנפש הבאה ליעקב מצרימה וגו' ששים ושש (בראשית מ"ו ט"ז) בגין דאתקשר בשמאלא זימין מקרבת בגין דחליא מניה עמורא דאמצעיאת. דסי' אינן שתיק מסכתות ושית סדרי משנה דאתידיבו מגבורה טו' דאיהו שמאלא ששים גבורים אתקראו דנמלין מגבורה דתמן אורייתא דבעל פה דאיהו שכיתנא תתאה כללא דסי' מסכתות ושית סדרי משנה.

31
קנין חנוכה

וכאה איהו מאן דקיימא ליה שעתא דאיהו גלגול דכלהו דא' דאיהו גלגל כה', ועם ר' אתקביד גלגול דאיהו ברזא דסי' מן יסוד דאתמר ביה (בראשית מ"ו טו) כל הנפש לבית יעקב הבאה מצרימה ששים ושש. לאתערותא דעמורא דאמצעיאת ששים. לאתערותא דצדיק ושש. וכלא אתרמיזו בצדיק דביה גלגול

32
קנין חנוכה

דאיחא בניי זינה ימי שמונה קצנו שיר ורננים, דיו"ן עולה ס"ו וזינה עולה ס"ו אחד יומה,